

Aan de leden van de gemeenteraad

Financiën en Control

Raadhuislaan 2, Oss
Telefoon 14 0412
Fax [0412] 64 26 05
E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
21 juli 2021	F&C	I de Kort	
Onderwerp			
Herijking gemeentefonds update juli 2021			

Geachte raadsleden,

In deze raadsinformatiebrief geven we een toelichting op het aangepaste verdeelmodel van het gemeentefonds wat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) op 9 juli 2021 heeft gepresenteerd.

Algemene toelichting

Op dit moment wordt de verdeling van het gemeentefonds over de gemeenten herzien. Dit is nodig omdat de verdeling van het rijksgeld over de gemeenten in de loop der jaren is scheefgegroeid. Sommige gemeenten kregen te veel, anderen te weinig. De herverdeling heeft betrekking op 2 onderdelen:

- Herverdeling gelden sociaal domein
- Herverdeling overig deel gemeentefonds

Eerder is de invoering uitgesteld naar 1-1-2022. Ondertussen is de invoeringsdatum van de nieuwe verdeelstelsel verder doorgeschoven naar 1-1-2023. Als reden noemt de minister van BZK de huidige financiële positie van de gemeenten, waaronder de tekorten bij de jeugdzorg. Daarover moet eerst duidelijkheid komen en die komt pas bij de kabinetsformatie.

Het nieuwe kabinet beslist over de invoering van dit nieuwe verdeelmodel. Mochten zij hier positief over beslissen dan wordt het 1 januari 2023 ingevoerd met de volgende voorwaarden:

- De nieuwe verdeling wordt stap voor stap ingevoerd, zodat gemeenten de tijd hebben om zich aan de nieuwe financiële situatie aan te passen. Het ingroeipad is € 15 per jaar, met een maximum van € 60.
- De ontwikkeling van de kosten van gemeenten wordt in de gaten gehouden. Na 4 jaar (2027) wordt bekeken of bijstelling van de verdeling nodig is.

Eerste uitkomsten herverdeling

In februari 2021 heeft het ministerie van BZK advies gevraagd over het voorlopige voorstel aan de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Op dat moment werden ook de eerste effecten per gemeente bekend. In zijn algemeenheid gingen de grootste gemeenten er fors op vooruit, de kleinere gemeenten gaan achteruit. De herverdeling is op dit moment gebaseerd op cijfers vanuit 2017.

Deze voorlopige cijfers gaven voor Oss de volgende cijfers (uitgaande van 92.000 inwoners):

Bedragen in Euro's

Totaalbeeld herverdeeleffect, stand februari 2021		
	<i>Bedrag per inwoner</i>	<i>Totaal voor Oss</i>
Algemeen		
- klassiek deel	191	17.572.000
- eigen inkomsten	-89	-8.188.000
Totaal algemeen	102	9.384.000
Sociaal domein	-84	-7.728.000
Totaal herverdeeleffect	18	1.656.000

Uit de tabel blijkt dat Oss een voordeel zou hebben van per saldo € 18 per inwoner. Voor Oss komt dit neer op ruim jaarlijks ruim € 1,6 miljoen. Voor ons valt het dus erg positief uit, wat ook betekent dat het voor andere gemeenten fors negatief uitvalt. Dit riep vragen op vanuit de ROB en reacties van vele gemeenten.

Aanpassing herverdeling

Vanwege de forse, en volgens onderzoeksbureaus 'onuitlegbare', herverdeeleffecten en verzoeken van de ROB is er een aangepaste verdeling gekomen. Deze nieuwe opzet heeft het ministerie van BZK op 9 juli 2021 bekend gemaakt. Het aangepaste verdeelmodel komt tegemoet aan de reacties en vragen van ROB en gemeenten. Ze geven hierbij aan dat in het traject hieraan voorafgaand fondsbeheerders en de VNG intensief met elkaar hebben opgetrokken.

De verbeteringen in het verdeelmodel dragen volgens BZK bij aan de uitlegbaarheid van het model. Met name in het sociaal domein en de wijze waarop eigen inkomsten van gemeenten in de verdeling zijn meegenomen. Daarnaast gaan ze werken aan een actualisatie van de cijfers zodat met recentere cijfers worden gewerkt (2019 in plaats van 2017). De aangepaste verdeling is nog gebaseerd op 2017.

De aangepaste herverdeling geeft voor de gemeente Oss de volgende effecten:

Bedragen in Euro's

Totaalbeeld herverdeeeffect, stand juli 2021		
	<i>Bedrag per inwoner</i>	<i>Totaal voor Oss</i>
Algemeen		
- klassiek deel	216	19.872.000
- eigen inkomsten	-122	-11.224.000
<i>Totaal algemeen</i>	<i>94</i>	<i>8.648.000</i>
<i>Sociaal domein</i>	<i>-76</i>	<i>-6.992.000</i>
Afrondingscorrectie Rijk	1	92.000
Totaal herverdeeeffect	19	1.748.000

Uit deze tabel blijkt dat we wat per saldo € 94 per inwoner extra krijgen voor het klassieke deel, dat is iets minder dan bij de eerste herverdeling (€ 102 per inwoner). We komen daarentegen ook minder negatief uit bij de herverdeling van het sociaal domein (€ 76 per inwoner minder in plaats van de oorspronkelijke € 84 per inwoner). In de ontvangen aangepaste herverdeling geeft het ministerie van BZK aan dat in totaal we € 19 per inwoner extra ontvangen. Daarom hebben we een afrondingscorrectie toegevoegd in de tabel (€ 94 - € 76 is immers € 18 en geen € 19).

Wanneer we uitgaan van 92.000 inwoners zou de gemeente Oss op basis van dit model, en na het ingroeipad, structureel € 1.748.000 meer ontvangen.

Reacties op de nieuwe verdeling en vervolg

In dit aangepaste verdeelmodel zijn de verdeeleffecten nog steeds fors. Hoewel de nadelige effecten voor de Groningse en Friese gemeenten minder nadelig zijn dan bij het voorstel uit februari, krijgen ze nog steeds te maken met forse tekorten. Ook de G4 (Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Rotterdam) gaan er flink op achteruit.

De Raad van het Openbaar Bestuur gaan zich er nu over het nieuwe voorstel buigen. De verwachting is dat in de loop van september de reactie volgt. We houden u hiervan op de hoogte.

Een nieuw kabinet besluit over deze herverdeling van het gemeentefonds. Het huidige standpunt van onze toezichthouder, de provincie Noord-Brabant, is dat we niet vooruitlopend op deze besluitvorming een deel of het volledige bedrag mogen opnemen in onze meerjarenbegroting.

Meer informatie is te vinden via:

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z13508&did=2021D28759

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oss,

Namens dezen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Frank den Brok', with a stylized flourish at the end.

Frank den Brok
Wethouder Financiën

Samenvatting (=korte inhoud)

Het ministerie van BZK heeft een nieuwe verdeling gepresenteerd van de herverdeling van het gemeentefonds. In deze RIB lichten we deze verdeling toe.